

Republika e Kosovës

Republika Kosova - Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë dhe Tregtisë

*Ministarstvo Industrije, Preduzetništva i Trgovine - Ministry of Industry, Entrepreneurship
and Trade*

**Raport për Zbatimin e Strategjisë për Zhvillim
Industrial dhe Mbështetje të Biznesit dhe Planit
të Veprimit 2023-2025**

(2023)

Mars, 2024

PËRMBAJTA

	Lista e Shkurtesave.....	2
	Lista e Grafikëve.....	3
	Lista e Tabelave.....	3
I	PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE.....	4
	Metodologjia.....	5
	Qëllimet Strategjike të Dokumentit.....	5
II	PROGRESI NË ZBATIMIN E OBJEKTIVAVE TË STRATEGJISË.....	6
	Progresi kundrejt objektivit strategjik 1: Zgjerimin/shtrirjen e prodhimit industrial..	17
	Progresi kundrejt objektivit strategjik 2: Reduktimi i deficitit tregtar industrial.....	19
	Progresi kundrejt objektivit strategjik 3: Gjenerimi i punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës.....	20
	Progresi kundrejt objektivit strategjik 4 Objektivi strategjik: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër.....	22
	Progresi kundrejt objektivit strategjik 5 Objektivi strategjik: Maksimizimi i përfitimit të brendshëm.....	24
III	TREGUESIT KRYESORË TË NDIKIMIT TË MASAVE PËR ARRITJEN E OBJEKTIVAVE STRATEGJIKE.....	26
	Objektivi strategjik 1: Zgjerimi i prodhimit industrial.....	26
	Objektivi strategjik 2: Reduktimi i deficitit tregtar industrial.....	27
	Objektivi strategjik 3: Gjenerimi i punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës.....	28
	Objektivi strategjik 4: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër.....	29
	Objektivi strategjik 5: Maksimizimi i përfitimit të brendshëm.....	30
IV	RREZIQET DHE HAPAT PËR ADRESIMIN E TYRE.....	31
	Problemet dhe rreziqet.....	31
	Hapat e ardhshëm.....	31

Lista e shkurtesave

ASK – Agjencia e Statistikave të Kosovës

BERZH- Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim

BPV- Bruto produkti vendor

DAK- Drejtoria e Akreditimit të Kosovës

DI- Departamenti i Industrisë

GIZ- Agjencia Gjermane për Bashkëpunim Ndërkombëtar

KIESA- Agjencia Kosovare për Investime dhe Përkrahje të Ndërmarrjeve

MINT-Ministria e Industrisë, Ndërmarrsisë dhe Tregtisë

MFPT- Ministria e Financave, Punës dhe Transfereve

MTL- Marrëveshje e Tregtisë së Lirë

OZHQ - Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm

PSWD- Zhvillimi i Fuqisë Punëtore të Udhëhequr nga Sektori Privat / Projekt i IREX/USAID

QK- Qeveria e Kosovës

SZHI&MB - Strategjia për Zhvillim Industrial dhe Mbështetje të Biznesit

SKZH- Strategjia Kombëtare për Zhvillim

UNDP- Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim

USAID- Agjencia e Shteteve të Bashkuara për Zhvillim Ndërkombëtar

VShP- Vlera e Shtuar e Prodhimit

ZKM- Zyra e Kryeministrit

Lista e grafikëve

Grafiku 1.	Përqindja e aktiviteteve të realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të parealizuara.....	6
Grafiku 2.	Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023), sipas objektivave strategjike.....	7
Grafiku 3.	Përqindja e aktiviteteve të realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023), sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 1.....	17
Grafiku 4.	Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023), sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 2.....	19
Grafiku 5.	Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik- gusht, 2023), sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 3.....	21
Grafiku 6.	Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023), sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 4.....	23
Grafiku 7.	Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023), sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 5.....	24

Lista e tabelave

Tabela 1.	Zbatimi i aktiviteteve të SZHIMB - 2030, Planit të Veprimit 2023-2025, për periudhën (korrik - dhjetor, 2023).....	8
Tabela. 2.	Objektivi strategjik: Zgjerimi i prodhimit industrial dhe treguesit e veprimit.....	26
Tabela. 3.	Objektivi strategjik: Reduktimi i deficitit tregtar dhe treguesit e veprimit.....	27
Tabela. 4.	Objektivi strategjik: Gjenerimi i punësimit më të mire dhe gjithëpërfshirës dhe treguesit e veprimit.....	28
Tabela. 5.	Objektivi strategjik: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër dhe treguesit e veprimit.....	29
Tabela. 6.	Objektivi strategjik: Maksimizimi i profitit të brendshëm dhe treguesit e veprimit.....	30

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Strategjia për Zhvillim Industrial dhe Mbështetje të Biznesit (SZHIMB) 2030 dhe Plan i Veprimit (2023-2025), u miratua në Qershor të vitit 2023. Strategjia është përgatitur nga Qeveria e Kosovës (QK) për të ofruar një kornizë strategjike të politikave për nxitjen e zhvillimit industrial. Hartimi i këtij dokumenti strategjik shpreh rëndësinë që Qeveria e Kosovës i kushton sektorit të prodhimit në arritjen e një transformimi strukturor të ekonomisë së Kosovës.

Vizioni i Politikës Industriale të Kosovës është që, “Deri në vitin 2030, industria e Kosovës të jetë transformuar në një industri më të integruar globalisht e cila është në gjendje të prodhojë produkte me vlerë të lartë të shtuar dhe të ofrojë punësim të denjë”.

Politika Industriale është hartuar duke përdorur një metodologji të njohur “*Ngritja e Cilësisë së Politikave Industriale*”, e cila është krijuar për të mbështetur vendet në zhvillimin e politikave industriale gjithëpërfshirëse të bazuara në diagnostikime të fuqishme. Logjika e ndërhyrjes së Politikës Industriale është zhvilluar, së pari, duke përcaktuar objektivat strategjike përkatëse të Strategjisë Kombëtare të Zhvillimit (SKZH 2030), të cilat do të ndikoheshin pozitivisht nga një bazë industriale në rritje. Së dyti, bazuar në këto përafrime me SKZH-në, u formuluan objektivat konkrete të Politikës Industriale. Së treti, duke kuptuar mungesat themelore në strukturën e kapaciteteve industriale në Kosovë, mund të identifikohen ndryshime specifike (në tekstin e mëtejme “nën-objektiva”), që kërkohen për të arritur objektivat e politikës industriale. Së katërti, nën-objektivat e identifikuar siguruan bazën për të zhvilluar veprimet kryesore të politikës industriale dhe planin e përgjithshëm të veprimit.

Objektivat dhe nën-objektivat e Politikës Industriale janë identifikuar, bazuar në një analizë gjithëpërfshirëse të performancës ekonomike, sociale dhe mjedisore të sektorit të prodhimit.

Për të lehtësuar shpalosjen e potencialit zhvillimor të sektorit të prodhimit në Kosovë dhe për të kontribuar në arritjen e qëllimeve strategjike të SKZH 2030, strategjia bazohet në pesë objektiva politikash: 1) Zgjerimin/shtrirjen e prodhimit industrial; 2) Zvogëlimin e deficitit tregtar industrial; 3) Krijimin e punësimit të denjë dhe gjithëpërfshirës; 4) Mbështetjen e rritjes së një industrie të gjelbër dhe qarkore dhe 5) Maksimizimin e rritjes së përfitimit të brendshëm. Arritja e këtyre objektive të politikës varet nga ndryshimet e rëndësishme që duhen bërë në 16 objektiva specifike dhe 75 aktivitete.

Raporti i monitorimit për vitin 2023, ka për synim të ofrojë në mënyrë të përmbledhur zbatimin e objektivave strategjike, objektivave specifike dhe aktiviteteve të Planit të Veprimit të SZHIMB 2030.

Strategjia për Zhvillim Industrial dhe Mbështetje të Biznesit 2030, është horizontale e ndërlidhur me institucionet tjera dhe donatorët. Gjatë procesit të monitorimit ka pasur vonesa dhe mos ofrim të dhënave të plota për zbatim të aktiviteteve nga institucionet përgjegjëse për zbatim të aktiviteteve të SZHIMB. Miratimi i strategjisë më 29 qershor të vitit 2023, ka ndikuar në vonesat e zbatimit të disa aktiviteteve të planifikuara për zbatim në vitin 2023, si dhe pamundësi për të siguruar të dhënat e treguesve për vitin 2023.

Metodologjia

Zbatimi i aktiviteteve të Strategjisë për këtë raport, bazohet ekskluzivisht mbi raportimet e institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatimin e aktiviteteve. Njësitë, departamentet, apo institucionet të cilat janë përfshirë në raportim, janë sipas vendimit të datës 13 nëntor 2023, sipas të cilit edhe është themeluar Organi koordinues ndër-ministrior për të siguruar monitorimin dhe vlerësimin e rregullt, kryerjen e rishikimeve të përkohshme dhe vlerësimin përfundimtar të Strategjisë.

Format e raportimit janë përpiluar, duke dërguar kërkesat për raportim te institucionet përgjegjëse dhe përkrahëse të akterët gjegjës të Strategjisë që është dashur të raportojnë. Mënyra e raportimit nga akterët është bazuar në dërgimin e inputeve përmes postës elektronike. Departamenti i Industrisë ka dërguar format e raportimit (sipas strukturës së përshkruar më lart) përmes emailit tek të gjithë anëtarët e organit koordinues ndër-ministrior për zbatimin dhe monitorimin e Strategjisë. Anëtarëve iu është dhënë afat prej rreth dy javësh që t'i raportojnë inputet e tyre duke dërguar tek Departamenti i Industrisë format e plotësuar.

Pas dërgimit të formave të plotësuar, Departamenti i Industrisë ka konsoliduar inputet dhe është zhvilluar analiza. Analiza e inputeve në raste të caktuara është shoqëruar me takime tematike me zyrtar përgjegjës, por edhe me korrespondencë shtesë përmes postës elektronike për marrjen e informatave plotësues për zbatimin e aktiviteteve. Cilësia e raportimit duhet të përmirësohet në raportimet tjera. Përgjithësisht, raportimi nga akterët është kufizuar në raportimin e zbatimit të aktiviteteve gjatë vitit 2023, duke mos ofruar produktin.

Impakti në zbatim të treguesve nuk ka pasur mundësi të matet me që strategjia është miratuar më 29.06.2023, po ashtu të dhënat e treguesve janë të dhëna mjaft komplekse dhe duhet marrë nga disa burime, të cilat për vitin 2023, ende nuk janë publikuar.

Qëllimet Strategjike të Dokumentit

Objektivat e politikës industriale janë qëllime konkrete dhe të matshme të cilat shprehin pse Kosova ndjek një politikë industriale dhe cilat ndryshime saktësisht, përpiqet të arrijë Qeveria e Kosovës në sektorin e prodhimit. Objektivat e politikës industriale i përkasin nivelit të ndikimit të logjikës së ndërhyrjes.

Për të lehtësuar shpalosjen e potencialit zhvillimor të sektorit të prodhimit në Kosovë dhe për të kontribuar në arritjen e qëllimeve strategjike të SKZH 2030, Politika Industriale do të ndjekë pesë objektiva politikash:

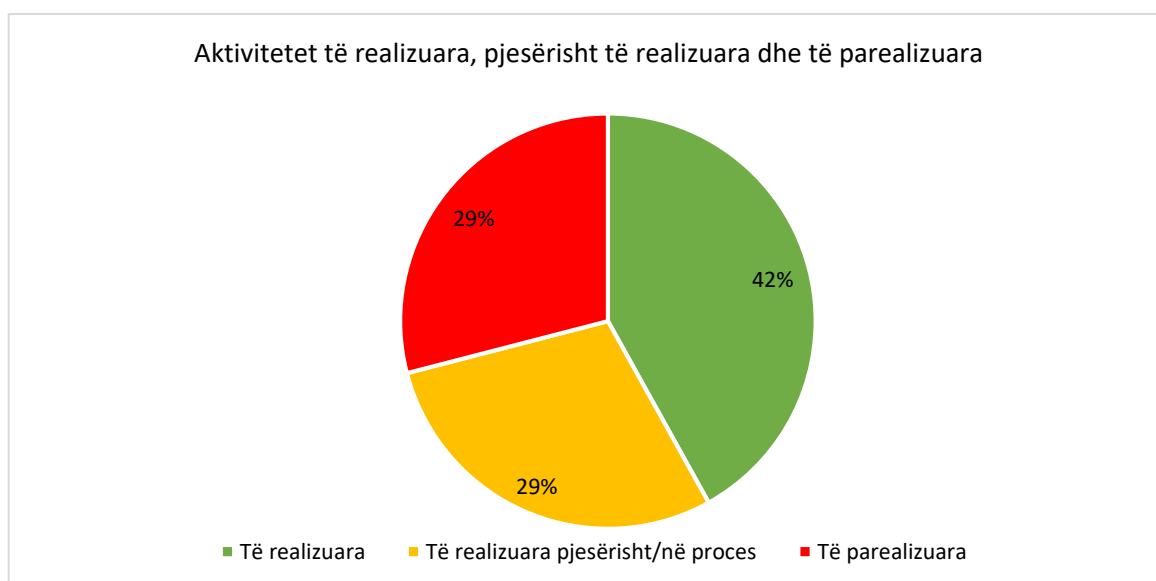
- 1) Zgjerimin/shtrirjen e prodhimit industrial;**
- 2) Zvogëlimin e deficitit tregtar industrial;**
- 3) Krijimin e punësimit të denjë dhe gjithëpërfshirës;**
- 4) Mbështetjen e rritjes së një industrie të gjelbër dhe qarkore;**
- 5) Maksimizimin e rritjes së përfitimit të brendshëm .**

Arritja e këtyre objektivave të politikës varet nga ndryshimet e rëndësishme që duhen bërë në 16 objektiva specifike të ndryshëm, duke filluar nga përmirësimi i qasjes në financa dhe inovacioni i produktit, tek mbështetja e prodhuesve për t'u shtrirë në tregjet e eksportit, pajisja e fuqisë punëtore me aftësi të rëndësishme për industrinë, përmirësimin e industrisë së gjelbër dhe rritjen e peshës së inputeve vendore në prodhim.

II. PROGRESI NË ZBATIMIN E OBJEKTIVAVE TË STRATEGJISË

Zbatimi i objektivave të përcaktuara në planin e veprimit të Strategjisë, është përshkruar në këtë pjesë. Në planin e veprimit 2023-2025 të strategjisë, për vitin 2023 janë paraparë të realizohen dhe të fillojnë për zbatim 31 aktivitete, nga të cilat 14 do të vazhdojnë të realizohen edhe në dy vitet 2024 dhe 2025. Nga këto aktivitete gjatë periudhës kohore korrik-dhjetor 2023, 13 aktivitete janë realizuar plotësisht, 9 janë realizuar pjesërisht/në proces dhe 9 nuk janë realizuar.

Grafiku 1. Përqindja e aktiviteteve të realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara

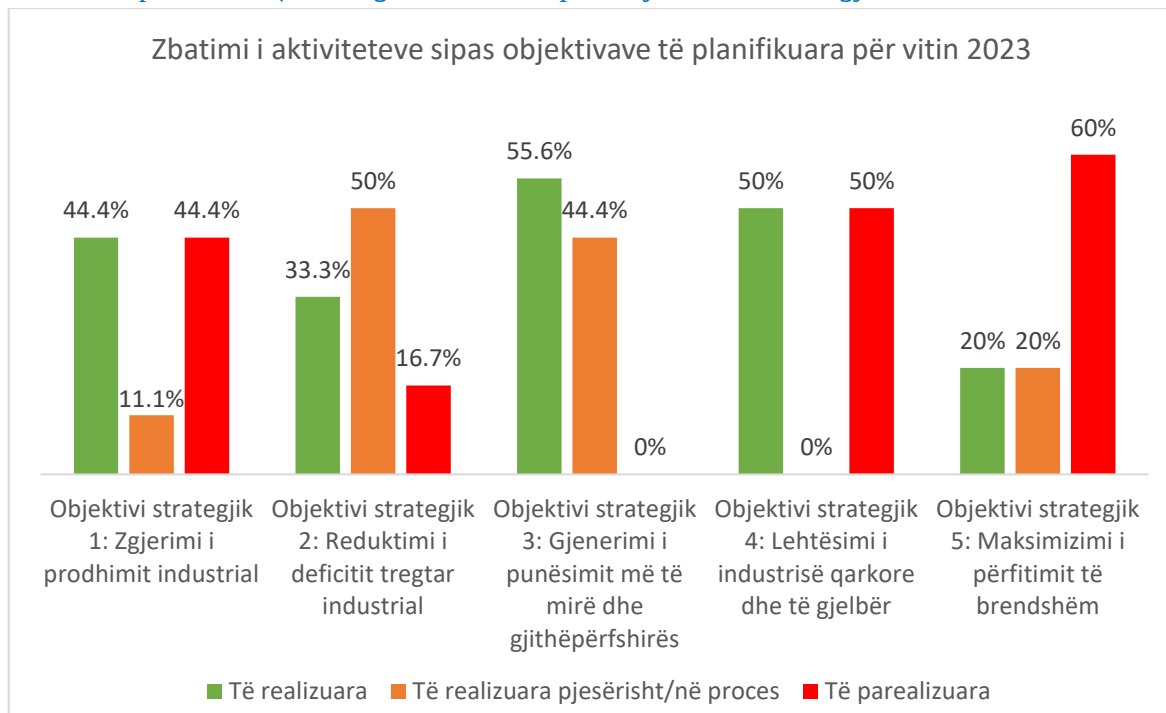
Burimi: të dhënat nga raportimi i institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatim të planit të veprimit të strategjisë për ZHIMB-2023-2025

Mund të konstatohet se ngecjet në zbatimin e disa aktiviteteve të parapara në planin e veprimit, tregojnë për domosdoshmërinë e marrjes së hapave konkretë në eliminimin e barrierave që pengojnë zbatimin e aktiviteteve në afatet kohore të planifikuara. Roli i institucioneve përgjegjëse për zbatimin e planit të veprimit është jetik për zhvillimin dhe zbatimin e aktiviteteve të cilat janë planifikuar të realizohen.

Në këtë drejtim duhet forcuar ngritjen e bashkëpunimit institucional për zbatimin e planit të veprimit. Duhet krijuar mundësitë të reja për përkrahjen e realizimit të aktiviteteve nga donatorët dhe tërheqje të fondeve, janë disa nga hapat e domosdoshëm që duhet të ndërmerren në vitet në vazhdim në këtë drejtim.

Vlerësimi i zbatimit të aktiviteteve sipas këtij raporti është ndarë në tri kategori: 1) të realizuara; 2) të realizuara pjesërisht / në proces; dhe 3) të parealizuar.

Grafiku 2. Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023, sipas objektivave strategjike.

Burimi: të dhënat nga raportimi i institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatim të planit të veprimit të strategjisë për ZHIMB-2023-2025

Objektivi strategjik 3, paraqet gjendjen më të mirë në realizim të aktiviteteve, për derisa objektivi 5, është objektivi ku nga 5 aktivitete të planifikuara për zbatim 3 aktivitete nuk janë realizuar.

Tabela 1. Zbatimi i aktiviteteve të SZHIMB - 2030, Planit të Veprimit 2023-2025, për periudhën (Korrik-Dhjetor, 2023)

Nr.	Veprimi	Afati i fundit	Institucioni udhëheqës	Institucioni udhëheqës dhe mbështetës	Produkti (Output)	Statusi i progresit	Sqarim i shkurtër i progresit
Objektivi strategjik: Zgjerimi i prodhimit industrial¹							
Objektivi specifik 1.2: Rritja e investimeve në prodhim							
1.2.1	Hartimi i ligjit për Fondin Sovran	TM4 2023	ZKM	ZKM	Ligji për Fondin Sovran i përfunduar dhe miratuar	E realizuar	I miratuar më 15 dhjetor në kuvendin e Kosovës
1.2.3	Hartimi i studimit që e vlerëson ndikimin e parqeve industriale aktuale në krijim të vendeve të punës, eksport dhe zhvillim ekonomik	TM4 2023	MINT-KIESA	MINT (KIESA, Departamenti i Industrisë dhe GIZ (EP)	Studimi që vlerëson ndikimin e parqeve aktuale i përfunduar	E realizuar pjesërisht / në proces	Janë përgatitur termat e referencës dhe është proceduar kërkesën për kontraktimin e operatorit ekonomik
1.2.6	Përgatitja e videove promovuese për storiet e suksesit të IHD-ve në Kosovë	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	MINT-KIESA	MINT (KIESA)	Videot promovuese të përfunduara	E realizuar	Gjatë vitit 2023 janë realizuar video promovuese për sektorët me potencial dhe storiet e suksesit në ata sektor. Videot janë në fazë të fundit të vlerësimeve dhe do të publikohen së shpejti.
1.2.8	Ofrimi i lehtësirave në tatim në të ardhurat e korporatave për investime strategjike	TM3 2023	MFPT	MFPT dhe ZKM	Ligji për tatimin në të ardhurat e korporatave i ndryshuar me pushimin tatimor të përfshirë	E përealizuar	Sipas MFPT ky aktivitet duhet të largohet. Ligji për TAK është në mandat të MFPT-së dhe nuk pritet të realizohet

¹ Objektivi specifik 1.1. Lehtësimi i qasjes në financa për prodhuesit vendor, nuk ka pasur aktivitete të planifikuara për realizim në vitin 2023, për këtë arsyeje nuk është prezantuar në raport

Objektivi specifik 1.3: Përsheptimi i digjitalizimit në prodhim							
1.3.5	Krijimi i modeleve të marrëveshjeve për mbrojtje të të dhënave bazuar në legjislacionin në fuqi për t'ju shërbyer kompanive prodhuese dhe bizneseve tjera	TM4 2023	MINT-DI	MINT (Departamenti i Industrisë) dhe Agjencia për Informim dhe Privatësi	Modelet e marrëveshjeve për të dhëna personale të përfunduara	E parealizuar	Pas konsultimeve me akterët tjerë dhe bizneset është konstatuar se për arsyeje të natyrës së ndryshme të bizneseve nuk mund të krijohen modele të marrëveshjeve. Ky aktivitet kalon në Fushatë Informuese, “Informim i bizneseve me Ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale dhe Ligjin për mbrojtjen e sekreteve tregtare”. Në kuadër të aktiviteteve “Ditët e Biznesit” që organizohen nga KIESA, në 7 regjionet e Kosovës rreth 500 bizneseve do të ju ofrohen informata për ligjet në fjalë.
Objektivi specifik 1.4: Rritja e cilësisë dhe certifikimit të produkteve të njohura ndërkombëtarisht							
1.4.3	Hartimi i planit të veprimi që parashtron hapat që do të ndërmerren nga Drejtoria e Akreditimit të Kosovës (DAK) për të përmbushur kërkesat për anëtarësim të plotë në organizatën Evropiane për Akreditim (EA)	TM4 2023	MINT-DAK	MINT (Drejtoria e Akreditimit të Kosovës)	Plani i veprimit i përfunduar	E parealizuar	Deri në kohën e raportimit DAK nuk ka realizuar ndonjë aktivitetet sipas planit të veprimit, për arsye se rregullorja për organizimin dhe sistematizimin e vendeve të punës ende nuk është miratuar. Në këtë Rregullore prezantohet edhe struktura e DAK-se dhe mbi bazën e strukturës përkatësisht pozitive të stafit të DAK caktohen detyrat, përgjegjësitë dhe krijohen dokumentet e Sistemit të Menaxhimit të Cilësisë në përputhje me kërkesat e standardit ISO/IEC 17011:2017.

1.4.4	Hartimi i ligjit për mbikëqyrjen e përputhshmërisë së produkteve në treg	TM4 2023	MINT-DI	MINT (Departamenti i Industrisë)	Ligji për mbikëqyrjen e përputhshmërisë së produkteve në treg i miratuar	E përealizuar	Plani legjislativ i qeverise TM4/2025
1.4.7	Organizmi i punëtorive për zbatimin e legjislacionit teknik të infrastrukturës së cilësisë dhe standardeve mbështetëse	TM2 2023 TM2 2024 TM2 2025	MINT-DI	MINT (Departamenti i Industrisë), GIZ (EP) dhe shoqatat sektoriale	3 punëtori të organizuara me biznese çdo vit	E realizuar	Janë realizuar 3 punëtori
1.4.8	Takime informuese me biznese për themelimin e trupave certifikuese për grupe të caktuara të produkteve jo ushqimore	TM2 2023 TM2 2024 TM2 2025	MINT-DI-KIESA	MINT (Departamenti i Industrisë dhe KIESA)	7 takime regjionale të realizuara në vit me rreth 700 biznese pjesëmarrëse	E realizuar	Janë realizuar 2 punëtori me përkrahje të Projektit Regjional të GIZ për fushat: 1. Pajisje elektrike dhe elektronike 2. Sigurinë e makinerive
Objektivi strategjik: Reduktimi i deficitit tregtar industrial							
Objektivi specifik 2.1: Mbështetja e ndërmarrjeve për të shfrytëzuar potencialin e tyre të eksportit							
2.1.3	Organizimi i misionëve të shitjeve jashtë për kompanitë e gatshme për eksport në sektorë specifik	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	MINT-KIESA	MINT (KIESA)	Të paktën 500 ndërmarrje prodhuese të përkrahura për pjesëmarrje në panaire	E realizuar	Gjatë vitit 2023, janë përkrahur rreth 120 kompani në 18 panaire ndërkombëtare në sektor të ndryshëm.

2.1.5	Organizimi i takimeve rajonale B2B ndërmjet furnizuesve (“input suppliers”) vendas dhe rajonalë për të krijuar mundësi lidhjeje	TM3 2023 TM3 2024 TM3 2025	MINT-KIESA	MINT (KIESA), GIZ (EP) dhe shoqatat sektoriale	3 takime B2B të realizuara dhe së paku 100 ndërmarrje pjesëmarrëse	E realizuar pjesërisht / në proces	Janë realizuar forume ekonomike me vendet si Kroacia, Hungaria, Italia, Suedia dhe Izraeli, si dhe janë organizuar takime B2B mes bizneseve Kosovare dhe bizneseve nga shtetet e lart cekura. Do të vazhdohet me organizime të ngjashme edhe gjate vitit 2024 dhe 2025. Po ashtu pritet që të organizohen sesionet informuese me bizneset e diasporës në vende të ndryshme. Në këto aktivitete janë përkrahur 165 ndërmarrje Kosovare në organizimin e takimeve B2B.
2.1.6	Kryerja e një analize për të vlerësuar ndikimin e aktiviteteve për promovim të eksporteve	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	MINT-KIESA	MINT (KIESA)	Analiza e përfunduar çdo vit	E realizuar pjesërisht / në proces	Analiza është në përfundim e sipër, janë duke u zhvilluar anketat me biznese që kanë qenë pjesëmarrëse në panairë.
Objektivi specifik 2.2: Diversifikimi i tregjeve të eksportit							
2.2.1	Përgatitja e analizës për identifikimin e listës së produkteve prodhuese strategjike për eksport	TM4 2023	MINT-DT	MINT/Departamenti I tregtisë dhe Departamenti I industrisë	Analiza për produktet strategjike të eksportit e përfunduar	E realizuar	Është finalizuar Analiza “Identifikimi i produkteve me potencial për eksport. https://mint.rks-gov.net/desk/inc/media/7E935F6E-1015-4DF3-985F-94FFFF968295.pdf
Objektivi specifik 2.3: Zëvendësimi i importit të produkteve të ndërmjetme dhe përfundimtare me prodhime vendor dhe promovimin e produkteve vendore							

2.3.2	Përmirsimi i regjimit tarifor të importit për të ofruar mbrojtje për produkte strategjike	TM4 2023	MFPT	MINT (Departamenti i Tregtisë), MFPT dhe Doganat e Kosovës	Regjimi tarifor për importe i përditësuar	E parealizuar	Sipas MFPT, ky aktivitet mbase mund të realizohet, por që duhet pasur gjithnjë parasysh që kemi MTL tjera në fuqi që nuk duhet të ndikohen. Gjithashtu edhe hapat e ndërmarra në këtë drejtim duhet të jenë në linjë me praktikat e BE-së.
2.3.6	Hartimi i politikës tregtare (programit për tregti)	TM4 2023	MINT-DT	MINT (Departamenti i Tregtisë)	Programi për tregti i përfunduar	E realizuar pjesërisht / në proces	Janë mbajtur takime dhe punëtori me Grupin Punues në lidhje me Draftimin e dokumentit për Politika Tregtare dhe është përgatitur një draft.
Objektivi strategjik 3: Gjenerimi i punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës							
Objektivi specifik 3.1: Kualifikimi dhe certifikimi i fuqisë punëtore teknike dhe menaxherëve të ndërmarrjeve							
3.1.1	Zbatimi i hulumtimit gjithëpërfshirës për të identifikuar aftësitë që mungojnë në tregun e punës së industrisë dhe për të kuptuar sfidat e punëdhënësve në gjetjen e punëtorëve të kualifikuar	TM4 2023	MINT-DI	MINT (Departamenti i Industrisë), USAID (PSWD) dhe GIZ	Raporti hulumtues i përfunduar	E realizuar pjesërisht / në proces	1. Janë hartuar Termat e Referencës, TM4 2023, 2. Hulumtimi do të përfundojë në TM2 2024
3.1.2	Ofrimi i ndihmës financiare për shoqatat prodhuese për të menaxhuar këshillat sektoriale të punës	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	USAID/IREX	USAID (PSWD) dhe Shoqatat sektoriale	Këshillat sektoriale të punës të krijuara dhe funksionale për sektorin e drurit, agro-përpunimit dhe një sektor i tretë industrial që do të përcaktohet	E realizuar	Këshillat Sektoriale të Fuqisë Punëtore janë funksionale për sektorin e teknologjisë të informacionit dhe komunikimit (TIK), përpunimit të drurit dhe agrobiznesit. Në vitin 2024, PSWD do të themelojë Këshillin e Fuqisë Punëtore edhe në sektorin e energjisë.

3.1.4	Krijimi i programit të punësimit në prodhim në kuadrin e Masave Aktive të Tregut të Punës (masat: praktikë në vend të punës dhe subvencionim i pagës)	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	MFPT - Agjencia e Punësimit	MPFT (Agjencia e Punësimit)	Të paktën 1,200 përfitues të programit të punësimit në prodhim secilin vit	E realizuar pjesërisht / në proces .	Përmes projektit super puna kanë përfutur subvencione në pagë 9 mijë e 394 punëkërkuar, për periudhën 6 mujore. Mungojnë të dhënat sa kanë përfutur në sektorin prodhues. Edhe përmes Qeverisë për familje ka përfutur. Praktika në punë është zhvilluar vetëm në institucione dhe jo në ndërmarrje prodhuese.
3.1.7	Mbështetje për hartimin e programeve trajnuese për zhvillim të shkathtësive në industri	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	USAID- MASHT	MASHTI (Autoriteti Kombëtar për Kualifikime) dhe USAID (PSWD)	15 programe trajnuese të reja të krijuara	E realizuar pjesërisht / në proces	USAID/IREX, nga thirrja e parë për grante e shpallur në vitin 2023 nga PSWD, rezultatet e pritura gjatë periudhës së zbatimit të granteve në 2024 dhe 2025 janë që do të zhvillohen 12 programe në TIK, 2 në agrobiznes dhe 3 në sektorin e përpunimit të drurit. Në total do të jenë 17 programe, nga të cilat 14 të reja dhe 3 të avancuara.
Objektivi specifik 3.2: Promovimi i krijimit të vendeve të denja të punës në industri							
3.2.1	Hartimi i analizës për të vlerësuar shkallën e informalitetit në punësim sipas aktiviteteve të industrialisë	TM4 2023	MINT-DI	MINT (Departamenti i Industriës)	Analiza e informalitetit në industri e finalizuar	E realizuar	I përfunduar në TM4 2023 https://mint.rks- gov.net/desk/inc/media/775DAC64- CDC0-4F65-A74F- A3AFCB406FB3.pdf

3.2.2	Përcaktimi i pragut të pagës së dinjitetshme në industri (një prag jo i detyrueshëm i të ardhurave më i lartë se paga minimale) dhe ofrimi i mirënjohjes për kompanitë që ofrojnë paga mbi pragun e përcaktuar	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	MINT-DI	MINT (Departamenti i Industrisë) dhe MFPT	Paga e dinjitetshme e përcaktuar dhe ofrimi i mirënjohjeve për kompanitë	E realizuar	I përfunduar në TM4 2023 https://mint.rks-gov.net/desk/inc/media/D13AE9DA-B21A-425F-8D4C-1EEEDF4E3699.pdf
Objektivi specifik 3.3: Integrimi i grave dhe të rinjve në tregun e punës dhe biznes							
3.3.1	Organizimi i javës së grave në industri	TM4 2023 TM4 2024 TM4 2025	MINT-KIESA	MINT (KIESA)	150 gra përfituese	E realizuar pjesërisht / në proces	Është realizuar panairi i grave që tani më është tradicional, jo si javë e ndërmarrsisë së grave.
3.3.2	Mbështetja e qendrave të karrierës në shkolla të mesme dhe universiteteve që të krijojnë lidhje bashkëpunuese me shoqatat e industrisë	TM4 2023		MASHTI dhe MINT (Departamenti i Industrisë), Shoqatat	10 qendra të karrierës dhe Universitete të përkrahura për të krijuar memorandume bashkëpunimi me shoqatat kryesore	E realizuar	Në TM2-TM4 2023, janë themeluar 8 qendra të reja në IAAP dhe janë caktuar koordinatorët për orientim në karrierë dhe koordinatorët për bashkëpunim me bizneset. Gjithsej janë 24 qendra të karrierës në institucionet e AAP të cilat janë në kontakt të vazhdueshëm me biznese për rritjen e bashkëpunimit për zbatimin e mësimin praktik në biznese. Në këtë vit kemi 12 profile me të cilat po zhvillohet Mësimi Dual, ku nënkupton se pjesa teorike zhvillohet në shkollë ndërsa pjesa praktike në ndërmarrje.
3.3.3	Përkrahja e trajnimeve për gra dhe të rinj në vend të punës	TM3 2023 TM3 2024	BERZH dhe MINT - KIESA		300 gra dhe të rinj të trajnuar 600 të rinj të trajnuar	E realizuar	186 të trajnuar

		TM3 2025					
Objektivi strategjik 4: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër²							
Objektivi specifik 4.1: Mbështetja për ndërmarrjet për të rritur riciklimin dhe qarkullimin në prodhim							
4.1.1	Organizimi i seminareve për ndërmarrjet prodhuese për t'i njoftuar ato me bazat e modeleve të biznesit të ekonomisë qarkore	TM4 2023 TM2 2024 TM2 2025	UNDP	MINT (Departamenti i Industrisë) dhe UNDP	5 seminare me nga 30 biznese të informuara për modelet e ekonomisë qarkore	E realizuar	Në muajin tetor janë realizuar dy takime me biznese për t'i njoftuar me programin lidhur me bazat e modeleve të biznesit të ekonomisë qarkore. Kanë marr pjesë gjithsej 30 biznese, si dhe të njëjtat janë trajnuar në modulën e tranzicionit të gjelbër. Aktiviteti i realizuar në bashkëpunim me programin Boost, UNDP
Objektivi specifik 4.3: Mbështetja e përmirësimit teknologjik me fokus në rritjen e efikasitetit të energjisë dhe materialeve							
4.3.1	Zhvillimi i programit për investime në teknologji të gjelbër në industrinë prodhuese	TM4 2023	BERZH	BERZH dhe institucionet financiare partnere	Së paku 80 kompani përfituese	E përealizuar	
Objektivi strategjik 5: Maksimizimi i përfitimit të brendshëm							
Objektivi specifik 5.1: Rritja e pjesëmarrjes së inputeve vendore në prodhim							
5.1.3	Hartimi i studimit në lidhje me shfrytëzimin e burimeve natyrore për industrinë	TM4 2023	MINT-DI	MINT	Studimi për shfrytëzimin e burimeve natyrore për industri i përfunduar	E përealizuar	Strategjia është aprovuar më 29.06.2023 dhe nuk ka pasur buxhet për zbatimin e këtij aktiviteti. Ky aktivitet është planifikuar të realizohet në vitin 2024.
Objektivi specifik 5.2: Përmirësimi i inovacionit të produktit drejt prodhimit me vlerë më të lartë të shtuar							
5.2.1	Ndarja e çmimit për inovacion në produkte prodhuese	TM4 2023 TM4 2024	MINT-D. Inovacionit	MINT (Departamenti i Inovacionit dhe KIESA)	5 çmime në vit për produkte inovative	E përealizuar	Këto çmime ndahen në ditë e Inovacionit në muajin prill ndërsa SZHIMB është aprovuar më datë 29.06.2023. Aktiviteti do të

² Objektivi specifik 4.2. Mbështetja e prodhimit dhe konsumit të produkteve të gjelbra, nuk ka pasur aktivitete të planifikuara për realizim në vitin 2023, për këtë arsyeje nuk është prezantuar në raport

		TM4 2025					realizohet në TM2/2024 në ditën e inovacionit .
5.2.2	Reduktimi i tatimit në të ardhurat e korporatave për kompanitë e mëdha prodhuese që investojnë në entitete të përzgjedhura inovative	TM4 2023	MINT-D.Inovacionit-MFPT	MINT (Departamenti i Inovacionit) dhe MFPT	Të paktën 50 investime në entitete inovative	E përealizuar	Sipas MFPT, ky aktivitet duhet të largohet. Ligji për TAK është në mandat të MFPT-së dhe nuk pritët të ofrohet një gjë e tillë.
5.2.3	Finalizimi i Programit për Pronësinë Industriale	TM2 2023	MINT-API	MINT (Agjencia për Pronësi Industriale)	Programi për pronësi industriale i përfunduar dhe miratuar	E realizuar pjesërisht / në proces	Nuk është miratuar është në proces
Objektivi specifik 5.3: Forcimi i lidhjeve me ofruesit e shërbimeve vendase të lidhura me industrinë							
5.3.4	Themelimi i Këshillit Kombëtar për Zhvillim të Industrisë	TM4 2023	MINT-DI	MINT	Këshilli Nacional për Zhvillim të Industrisë i themeluar	E realizuar	Këshilli është themeluar me vendim të Kryeministrit

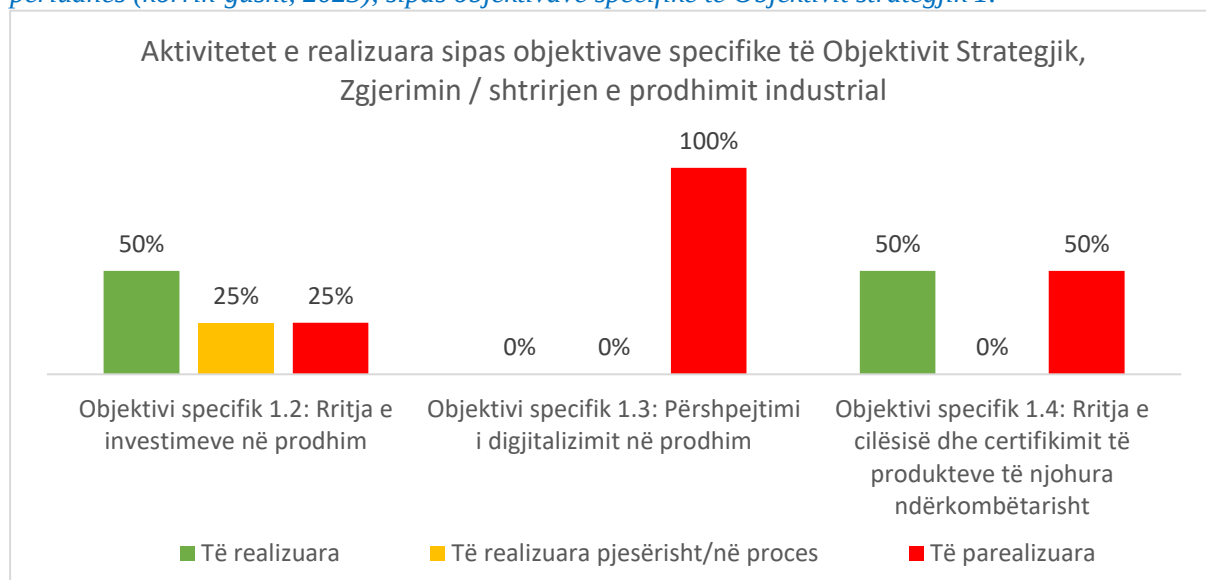
II.1 Progresi kundrejt objektivit strategjik 1: Zgjerimin/shtrirjen e prodhimit industrial

Objektivi strategjik 1, synon zgjerimin e prodhimit industrial dhe do të ndikoj drejtpërdrejt edhe në arritjen e Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm (OZHQ).

Progresi në arritjen e këtij objektiv do të matet me dy tregues: vlerën e shtuar të prodhimit për kokë banori dhe peshën e vlerës së shtuar të prodhimit ndaj BPV, e cila mat rëndësinë relative të prodhimit në raport me ekonominë e përgjithshme.

Ky objektivi strategjik ka 4 objektiva specifike dhe 26 aktivitete. Për vitin 2023, është planifikuar të realizohen aktivitete në 3 objektiva specifike me 9 aktivitete.

Grafiku 3. Përqindja e aktiviteteve të realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023), sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 1.

Burimi: të dhënat nga raportimi i institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatim të planit të veprimit të strategjisë për ZHIMB-2023-2025

Objektivi specifik 1.2, rritja e investimeve në prodhim: ky objektivi specifik, synon të rrisë fluksin hyrës të kapitalit prodhues veçanërisht në formën e investimeve të huaja, por edhe zgjerimin e investimeve të brendshme private.

Në këtë objektivi specifik janë realizuar 2 aktivitete apo 50%, 1 aktivitet është realizuar pjesërisht dhe 1 aktivitet nuk është realizuar.

Aktiviteti 1.2.8. **Ofrimi i lehtësirave në tatim në të ardhurat e korporatave për investime strategjike**, ky aktivitet nuk është realizuar edhe pse është planifikuar për zbatim në vitin 2023. Nga MFPT është kërkuar të largohet nga plani i veprimit me që nuk do të realizohet.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 1.2, do të matet me dy tregues: (i) përqindja e IHD-ve të prodhimit në totalin e IHD-ve (%); dhe (ii) përqindja/pjesa e mallrave kapitale të importuara në VShP.

Objektivi specifik 1.3, përsheptimi i digjitalizimit në prodhim: ka për synim, ngritjen e dixhitalizimit të sektori të prodhimit, që nënkupton aplikimin e mjeteve dixhitale për rritjen e

efikasitetit dhe produktivitetit në menaxhim dhe prodhim, si dhe lëvizjen drejt automatizimit të drejtuar nga të dhënat.

Në këtë objektiv specifik, për vitin 2023, është planifikuar të realizohet vetëm një aktivitet, aktiviteti 1.3.5 ***“Krijimi i modeleve të marrëveshjeve për mbrojtjen e të dhënave bazuar në legjislacionin në fuqi për t’ju shërbyer kompanive prodhuese dhe bizneseve tjera”***, ky aktivitet nuk është realizuar me që pas konsultimeve me akterët tjerë dhe bizneset është konstatuar se për arsyeje të natyrës së ndryshme të bizneseve nuk mund të krijohen modele të marrëveshjeve. Pas diskutimeve me akterët tjerë është propozuar që ky aktivitet të kalon në Fushatë Informuese, ***“Informim i bizneseve me Ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale dhe Ligjin për mbrojtjen e sekreteve tregtare”***. Ku në kuadër të aktiviteteve “Ditët e Biznesit” që organizohen nga KIESA, në 7 regjionet e Kosovës rreth 500 bizneseve do të informohen për ligjet në fjalë.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 1.3, do të matet me treguesin e mëposhtëm: (i) përdorimi i mjeteve të dixhitalizimit në proceset e përgjithshme të prodhimit/punës në prodhim (%).

Objektivi specifik 1.4: Rritja e cilësisë dhe certifikimit të produkteve të njohura ndërkombëtarisht: ka për synim, cilësinë e produktit, përfshirë specifika të ndryshme si siguria, qëndrueshmëria ose pajtueshmëria me normat e përcaktuara të produktit dhe që mund të vërtetohet me një certifikatë përkatëse.

Objektivi specifik 1.4, ka gjithsej 9 aktivitete, në vitin 2023 janë planifikuar të realizohen 4 aktivitete, nga të cilat 50% janë realizuar dhe 50% nuk janë realizuara.

Aktivitetet e parealizuar janë, aktiviteti 1.4.3 ***“Hartimi i planit të veprimit që parashtron hapat që do të ndërmerren nga Drejtoria e Akreditimit të Kosovës (DAK) për të përmbushur kërkesat për anëtarësim të plotë në organizatën Evropiane për Akreditim (EA)”***, deri në kohën e raportimit DAK nuk ka realizuar ndonjë aktivitetet, sipas planit të veprimit, për arsye se rregullorja për organizimin dhe sistematizimin e vendeve të punës ende nuk është miratuar. Në këtë rregullore prezantohet edhe struktura e DAK dhe mbi bazën e strukturës, përkatësisht pozitive të stafit të DAK caktohen detyrat, përgjegjësitë dhe krijohen dokumentet e Sistemit të Menaxhimit të Cilësisë në përputhje me kërkesat e standardit ISO/IEC 17011:2017.

Aktiviteti i radhës i parealizuar të ky objektivi specifik është aktiviteti 1.4.4 ***“Hartimi i ligjit për mbikëqyrjen e përputhshmërisë së produkteve në treg”***, sipas planit legjislativ të qeverisë, Ligji për mbikëqyrjen e përputhshmërisë së produkteve në treg është planifikuar të përfundoj në TM4/ 2024.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 1.4, do të matet me treguesin e mëposhtëm: (i) numrin e produkteve industriale të eksportuara në BE (të paktën €10 mijë në vit).

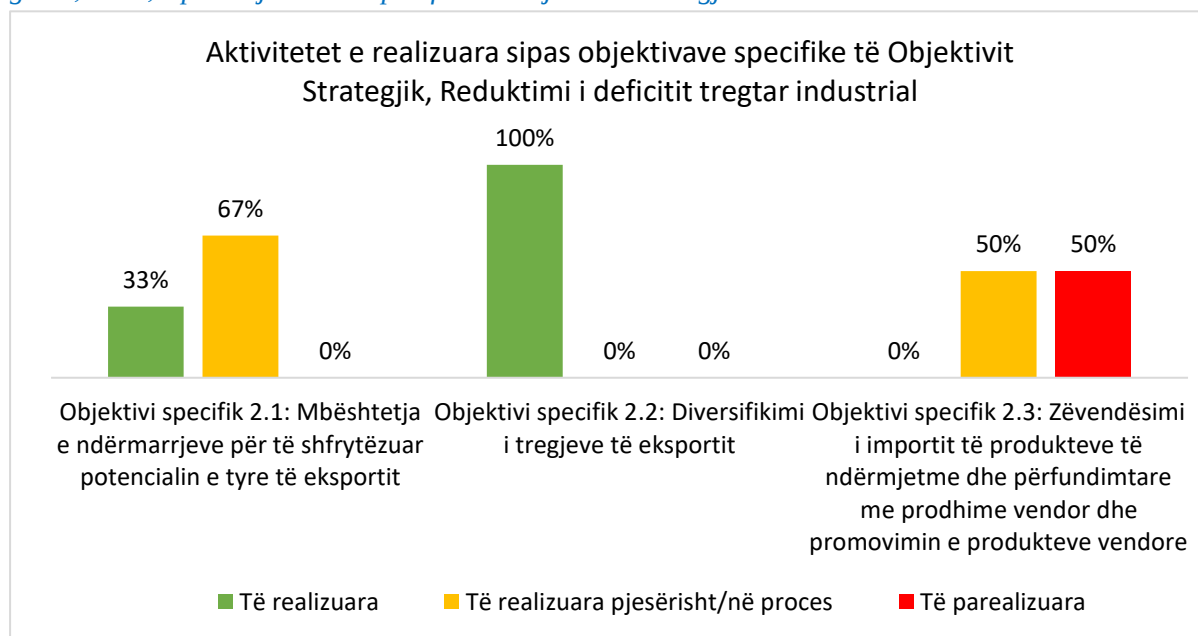
II.2 Progresi kundrejt objektivit strategjik 2: Reduktimi i deficitit tregtar industrial

Objektivi strategjik 2, fokusohet në uljen e deficitit tregtar industrial. Kjo përfshin si eksportimin e më shumë mallrave të prodhuara nga Kosova në tregjet e huaja, por edhe zëvendësimin e importeve të mallrave të përpunuara në Kosovë me prodhim vendor.

Progresi në arritjen e këtij objektivit të politikës do të matet nga bilanci tregtar i prodhimit, i llogaritur si eksportet e prodhuara, minus importet e prodhuara.

Ky objektivi strategjik, ka 3 objektiva specifike dhe 18 aktivitete. Për vitin 2023, janë planifikuar të realizohen aktivitete në 3 objektiva specifike dhe 6 aktivitete.

Grafiku 4. Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023, sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 2.

Burimi: të dhënat nga raportimi i institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatim të planit të veprimit të strategjisë për ZHIMB-2023-2025

Objektivi specifik 2.1, Mbështetja e ndërmarrjeve për të shfrytëzuar potencialin e tyre të eksportit: synon që kompanive në Kosovë të cilat kanë produkte ose posedojnë aftësi për të prodhuar produkte dhe janë konkurrese ndërkombëtare, duhet t'u mundësohet eksportimi dhe futja në tregun e shitjeve jashtë vendit.

Në këtë objektivi është realizuar një aktivitet apo 33% dhe 2 aktivitete apo 67% janë realizuar pjesërisht apo janë në proces të zbatimit

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 2.1, do të matet me treguesin e mëposhtëm: (i) numri i ndërmarrjeve prodhuese që eksportojnë rregullisht (të paktën 10 mijë euro në vit).

Objektivi specifik 2.2, Diversifikimi i tregjeve të eksportit: fokusohet në zgjerimin e eksporteve në përgjithësi, duke përfshirë diversifikimin e produkteve të eksportit, ky nën-objektiv, fokusohet në diversifikimin e tregjeve të eksportit.

Në kuadër të këtij objektivi specifik janë planifikuar të realizohen 3 aktivitete, ku për vitin 2023 është planifikuar të realizohet vetëm aktiviteti 2.2.1 **“Përgatitja e analizës për identifikimin e listës së produkteve prodhuese strategjike për eksport”**, i cili aktivitet është realizuar. Dokumenti në linkun <https://mint.rks-gov.net/desk/inc/media/7E935F6E-1015-4DF3-985F-94FFFF968295.pdf>

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 2.2, do të matet me treguesin e mëposhtëm: (i) diversiteti gjeografik i eksporteve (numri i vendeve që zënë 80% të eksporteve të prodhimit).

Objektivi specifik 2.3, Zëvendësimi i importit të produkteve të ndërmjetme dhe përfundimtare me prodhime vendor dhe promovimin e produkteve vendore: synon uljen e importit të mallrave të prodhuara. Mallrat e ndërmjetme dhe përfundimtare të importuara, të cilat prodhuesit kosovarë janë në gjendje të prodhojnë, duhet të zëvendësohen gradualisht nga prodhimi vendor.

Ky objektivi ka gjithsej 6 aktivitete të planifikuara për zbatim, ndërsa për vitin 2023 janë planifikuar të realizohen 2 aktivitete, aktiviteti 2.3.2 **“Përmirësimi i regjimit tarifor të importit për të ofruar mbrojtje për produkte strategjike”**, nuk është realizuar, sipas MFPT-së, ky aktivitet duhet shikuar si mundë të realizohet, por duke marrë parasysh Marrëveshjet e Tregtisë së Lirë si dhe hapat e ndërmarra në këtë drejtim duhet të jenë në linjë me praktikën e BE-së. Aktiviteti 2.3.6 **“Hartimi i politikës tregtare”**, është aktiviteti i cili është në proces të zbatimit, janë mbajtur takime dhe punëtori me grupin punues dhe është përgatitur një draft.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 2.3, do të matet me tre tregues: (i) pjesa e importeve të mallrave të ndërmjetme të zëvendësueshme (sipas klasifikimit BEC) në totalin e importeve; (ii) pjesa e importeve të mallrave të konsumit të zëvendësueshme (sipas klasifikimit BEC) në totalin e importeve dhe (iii) përqindja e mallrave vendore në tregun e prodhimit.

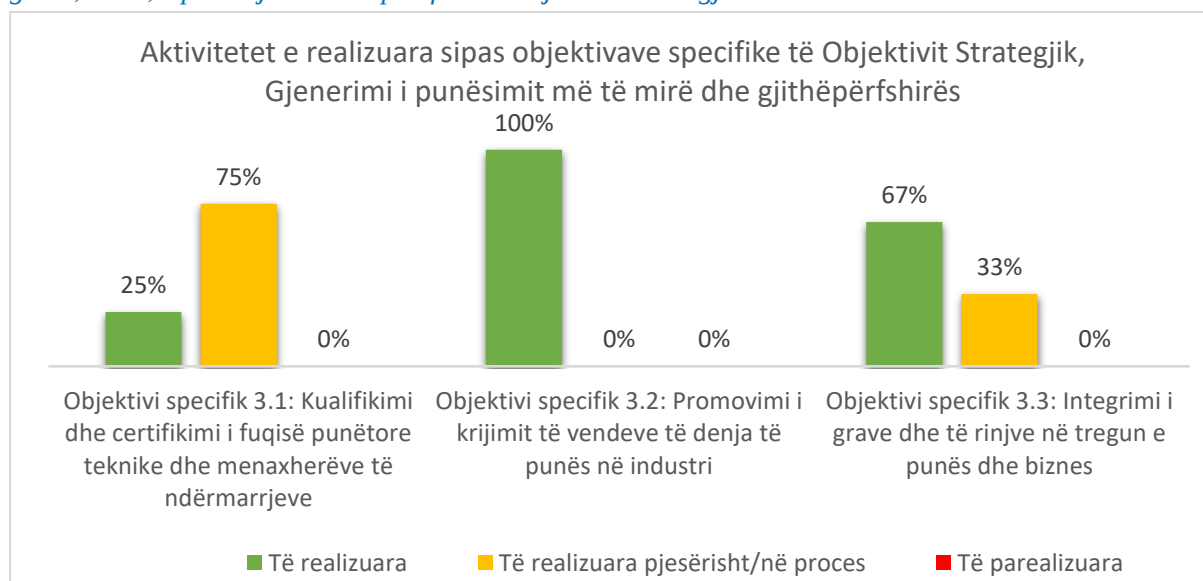
II.3 Progresi kundrejt objektivit strategjik 3: Gjenerimi i punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës

Objektivi strategjik 3, fokusohet në gjenerimin e punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës në prodhim. Kjo do të thotë të mbështetet dhe të përshejtohet potencialisht rritja pozitive e punësimit në industri, por në të njëjtën kohë, të rritet cilësia e vendeve të punës.

Progresi në arritjen e këtij objektivi do të matet nga dy tregues: a) punësimi në prodhim për kokë banori, i cili do të përcaktojë se është fuqia punëtore, si përqindje e popullsisë, e angazhuar në prodhim; dhe b) faturën e pagave të prodhimit si pjesë e VShP, e cila do të masë të ardhurat totale të punës në prodhim si pjesë e vlerës së shtuar të prodhimit.

Ky objektivi strategjik, ka 3 objektiva specifike dhe 12 aktivitete. Për vitin 2023, janë planifikuar të realizohen 9 aktivitete.

Grafiku 5. Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023, sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 3.

Burimi: të dhënat nga raportimi i institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatim të planit të veprimit të strategjisë për ZHIMB-2023-2025

Objektivi specifik 3.1, Kualifikimi dhe certifikimi i fuqisë punëtore teknike dhe menaxherëve të ndërmarrjeve: ky objektivi specifik synon ofrimin e një fuqie punëtore të kualifikuar si faktor kyç të prodhimit, me qëllim për të prodhuar mallra që mund të konkurrojnë në bazë të çmimit, cilësisë dhe inovacionit. Në të njëjtën kohë, rritja e bizneseve varet edhe nga menaxherët profesionistë, të cilët mund t'i udhëheqin kompanitë nëpër faza të ndryshme të ciklit të tyre të rritjes.

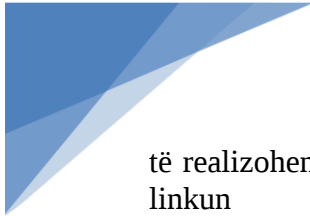
Ky objektivi specifik ka gjithsej 7 aktivitete, ndërsa për vitin 2023 janë planifikuar të realizohen 4 aktivitete. Nga 4 aktivitetet e planifikuara për zbatim, 75 % e aktiviteteve janë realizuar pjesërisht dhe 1 aktivitet apo 25% janë realizuar plotësisht.

Aktiviteti 3.1.4. “Krijimi i programit të punësimit në prodhim në kuadrin e Masave Aktive të Tregut të Punës”, (masat: praktikë në vend të punës dhe subvencionim i pagës), ku nga programi i punësimit në prodhim, secilin vit është planifikuar të jenë 1200 përfitues. Institucion përgjegjës për zbatim është MFPT konkretisht Agjencia e Punësimit. Përmes projektit super puna kanë përfituar subvencione në pagë 9 mijë e 394 punëkërkues, për periudhën 6 mujore. Mungojnë të dhënat për numrin e përfituesëve në sektorin prodhues. Po ashtu edhe përmes Qeverisë për familje ka përfitime. Praktika në punë është zhvilluar vetëm në institucione dhe jo në ndërmarrje prodhuese.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 3.1, do të matet me katër tregues: (i) numrin e institucioneve të akredituara të trajnimit në prodhim; (ii) numrin e standardeve të miratuara të profesionit në prodhim; (iii) përqindjen e punëtorëve që marrin trajnim formal në prodhim (%); dhe (iv) numrin e certifikatave ISO.

Objektivi specifik 3.2: Promovimi i krijimit të vendeve të denja të punës në industri: ka për synim krijimin e vendeve të punës në prodhim, krijimin e vendeve të denja të punës, për të siguruar që prodhuesit të paguajnë të ardhura të drejta, të sigurojnë punësim të sigurt dhe të përmirësojnë kushtet e përgjithshme të punës.

Ky objektivi ka gjithsej 2 aktivitete të planifikuara për zbatim, këto aktivitete janë planifikuar

të realizohen në vitin 2023. Të dy aktivitetet janë realizuar në vitin 2023, Dokumentet si në linkun <https://mint.rks-gov.net/desk/inc/media/775DAC64-CDC0-4F65-A74F-A3AFCB406FB3.pdf> dhe <https://mint.rks-gov.net/desk/inc/media/D13AE9DA-B21A-425F-8D4C-1EEEDF4E3699.pdf>.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 3.2, do të matet me tre indikatorë: (i) punëtorët e prodhimit të deklaruar në ATK/punësimin zyrtar në prodhimtari; (ii) varfërinë në punë në procesin e prodhimit; dhe (iii) numrin e aksidenteve në punë në procesin e prodhimit.

Objektivi specifik 3.3, Integrimi i grave dhe të rinjve në tregun e punës dhe në biznes: synon punësim gjithëpërfshirës në prodhim/përpunim, në mënyrë që të arrihet punësim më i gjerë dhe gjithëpërfshirës, i cili krijon përfitime për të gjithë shoqërinë. Gratë dhe të rinjtë, si dhe grupe të tjera të pa-favorizuara, në veçanti, duhet të integrohen më mirë në tregun e punës të prodhimit në Kosovë.

Ky objektivi ka gjithsej 3 aktivitete të planifikuara për zbatim, të 3 aktivitetet janë planifikuar të realizohen në vitin 2023, dy aktivitetet do të vazhdojnë në realizim edhe në vitet 2024, 2025. Nga 3 aktivitetet e planifikuara për zbatim 2 aktivitete apo 67% janë realizuar dhe 1 është realizuar pjesërisht.

Aktiviteti 3.3.1 ***“Organizimi i javës së grave në industri”***, ky aktivitet është planifikuar të realizohet nga KIESA, është realizuar pjesërisht, ka vazhduar vetëm me zbatimin e panairit të grave por jo edhe të javës së grave në industri.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 3.3, do të matet me dy tregues: (i) përqindjen e të rinjve të punësuar në prodhim në punësimin total të të rinjve; dhe (ii) përqindjen e grave të punësuar në prodhim.

II.4 Progresi kundrejt objektivit strategjik 4

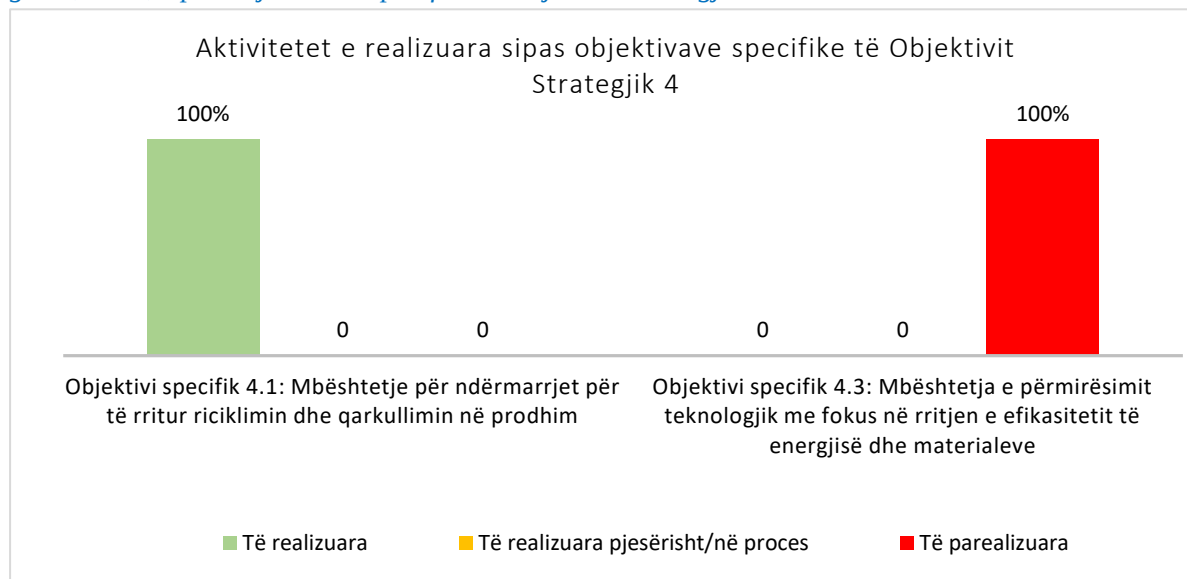
Objektivi strategjik: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër

Objektivi strategjik 4, Objektivi i katërt i politikës industriale, është të inkurajojë sektorin e prodhimit të kalojë në prodhim të gjelbër. Krijimi i një industrie të gjelbër synon të shkëputë rritjen ekonomike nga eksternalitetet negative mjedisore duke maksimizuar zbatimin e strategjive qarkore, aplikimin e energjisë nga burimet e rinovueshme dhe përdorimin efikas të inputeve.

Progresi në arritjen e këtij objektivit të politikës do të matet me dy tregues: a) Emetimet e CO₂ për njësi VShP, që mat reduktimet në intensitetin e CO₂ të aktivitetit prodhues; dhe b) një tregues riciklimi/qarkullimi.

Ky objektivi strategjik, ka 3 objektiva specifike dhe 8 aktivitete. Për vitin 2023, janë planifikuar të realizohen nga 1 aktivitet në dy objektiva specifike.

Grafiku 6. Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023, sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 4.

Burimi: të dhënat nga raportimi i institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatim të planit të veprimit të strategjisë për ZHIMB-2023-2025

Objektivi specifik 4.1, Mbështetje për ndërmarrjet për të rritur riciklimin dhe qarkullimin në prodhim: ka për synim të maksimizojë efikasitetin në përdorimin e burimeve, të zvogëlojë ndikimet negative mjedisore dhe të zvogëlojë kostot duke siguruar që mbeturinat e rikuperuara të rifuten në prodhim.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 4.1, do të matet me dy tregues: (i) vlerën e shtuar bruto në sektorët që lidhen me ekonominë qarkore (% e BPV-së totale); dhe (ii) përdorimin e materialit të ricikluar (%).

Objektivi specifik 4.3: Mbështetja e përmirësimit teknologjik me fokus në rritjen e efikasitetit të energjisë dhe materialeve: synon përmirësimin teknologjik, procesin e rritjes së aftësive teknologjike të ndërmarrjeve për të modernizuar metodat e prodhimit.

Në kuadër të këtij objektivit, gjatë vitit 2023, është planifikuar të realizohet aktiviteti 4.3.1, “Zhvillimi i programit për investime në teknologji të gjelbër në industrinë prodhuese”, aktiviteti është planifikuar të realizohet nga BERZH dhe institucionet tjera financiare partnere, aktiviteti nuk është realizuar. Produkt i këtij aktivitetit do të ishte, 80 ndërmarrje përfituese.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 4.3, do të matet me treguesin e mëposhtëm: intensitetin e energjisë në prodhim (Toe/€M).

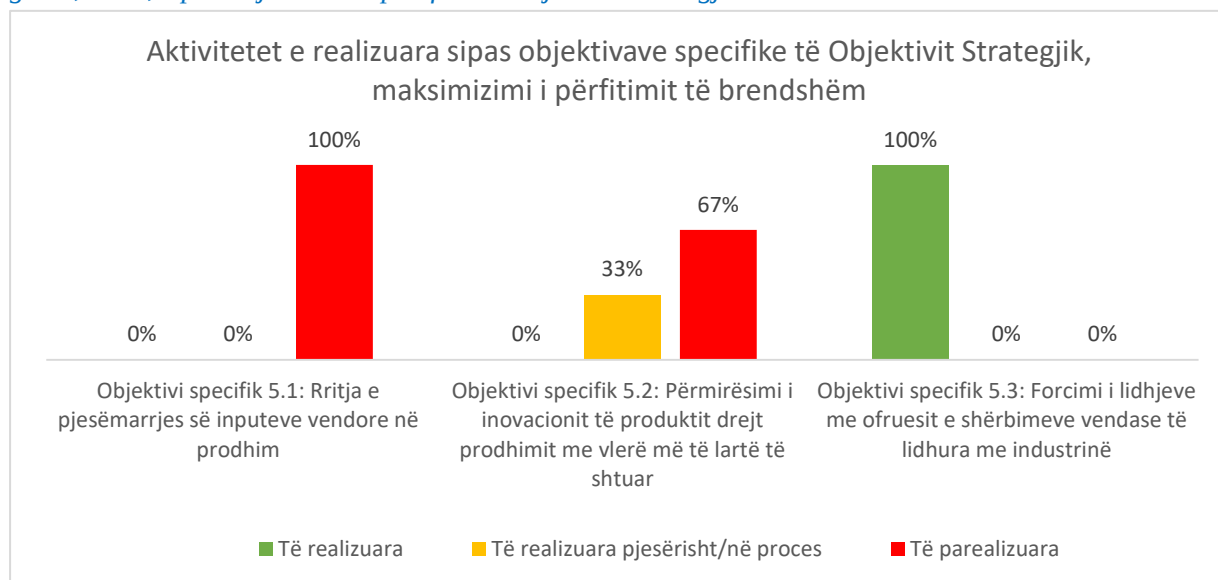
II.5 Progresi kundrejt objektivit strategjik 5 **Objektivi strategjik: Maksimizimi i përfitimit të brendshëm**

Objektivi strategjik 5, Objektivi i pestë politikës industriale që Kosova të përfitojë nga zhvillimi industrial në mënyrë gjithëpërfshirëse duke maksimizuar shtimin e vlerës së brendshme brenda procesit të prodhimit dhe më gjerë.

Progresi në arritjen e këtij objektiv do të matet nga VShP, si një pjesë e produktit të prodhimit, i cili kap masën deri në të cilën shtimi i vlerës lokale do të mbështetet në burimet e brendshme.

Ky objektivi strategjik, ka 3 objektiva specifike dhe 11 aktivitete. Për vitin 2023, janë planifikuar të realizohen 5 aktivitete në 3 objektivat specifike.

Grafiku 7. Aktivitetet e realizuara, pjesërisht të realizuara dhe të pa realizuara gjatë periudhës (korrik-gusht, 2023, sipas objektivave specifike të Objektivit strategjik 5.

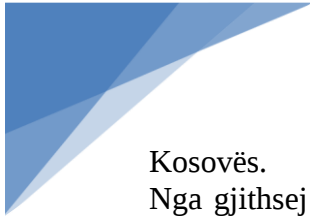
Burimi: të dhënat nga raportimi i institucioneve përgjegjëse dhe përkrahëse për zbatim të planit të veprimit të strategjisë për ZHIMB-2023-2025

Objektivi specifik 5.1, Rritja e pjesëmarrjes së inputeve vendore në prodhim: ka për synim zgjerimin e përdorimit të inputeve të brendshme për të siguruar forcimin e shtimit të vlerës së brendshme.

Nga 3 aktivitete sa janë planifikuar të realizohen në planin e veprimit 2023-2025, në vitin 2023 është planifikuar të realizohet aktiviteti 5.1.3 ***“Hartimi i studimit në lidhje me shfrytëzimin e burimeve natyrore për industrinë”***. Mungesa e buxhetit për vitin 2023 ka ndikuar që ky aktivitet të shtyhet për zbatim në vitin 2024.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 5.1, do të matet me treguesin e mëposhtëm: (i) vlerën e importit të produkteve të ndërmjetme (klasifikimi BEC) si pjesë e VShP.

Objektivi specifik 5.2: Përmirësimi i inovacionit të produktit drejt prodhimit me vlerë më të lartë të shtuar: synon prodhim të mallrave më të tregtueshme dhe në veçanti kalimin në produkte me vlerë më të lartë të shtuar, për të përmirësuar shtimin e vlerës së brendshme të

Kosovës.

Nga gjithsej 4 aktivitete, 3 janë planifikuar të realizohen në vitin 2023, nga të cilat 1 është realizuar pjesërisht dhe 2 nuk janë realizuar.

Aktiviteti i cili nuk është realizuar është aktiviteti 5.2.1, ***“Ndarja e çmimit për inovacion në produkte prodhuese”***, institucion përgjegjës për zbatimin e këtij aktiviteti është MINT. Aktiviteti nuk ka pasur mundësi të realizohet në vitin 2023, me që çmimet ndahen në ditën e Inovacionit në muajin prill, ndërsa SZHIMB është aprovuar më datë 29.06.2023. Aktiviteti do të realizohet më TM2/2024 në ditën e inovacionit.

Aktiviteti tjetër i cili nuk është realizuar, është aktiviteti 5.2.2 ***“Reduktimi i tatimit në të ardhurat e korporatave për kompanitë e mëdha prodhuese që investojnë në entitete të përzgjedhura inovative”***, institucion përgjegjës për këtë aktivitet është MINT dhe MFPT. MINT ka kontaktuar dhe dërguar informatat në MFPT për inicimin e zbatimit të këtij aktiviteti, mirëpo nga MFPT, është kërkuar që ky aktivitet të largohet, me që nuk pritet të realizohet një aktivitet i tillë.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 5.2, do të matet me treguesin e mëposhtëm: përqindjen (%) e ndërmarrjeve që kanë prezantuar një produkt/shërbim të ri.

Objektivi specifik 5.3: Forcimi i lidhjeve me ofruesit e shërbimeve vendase të lidhura me industrinë: synon forcimin e lidhjeve ndërmjet prodhuesve dhe ofruesve të shërbimeve vendase, të minimizoj rrjedhjen e vlerës në proceset e prodhimit, me ç ‘rast shërbimet për prodhim të importohen më pak nga jashtë

Në kuadër të këtij objektivi nga 4 aktivitete, gjatë vitit 2023 është planifikuar të realizohet aktiviteti 5.3.4, ***“Themelimi i Këshillit Kombëtar për Zhvillim të Industrisë”***, këshilli është themeluar me vendim të kryeministrit.

Treguesit: Arritja e objektivit specifik 5.3, do të matet me treguesin e mëposhtëm: (i) shërbimet e brendshme të blera nga industrinë.

III. TREGUESIT KRYESORË TË NDIKIMIT TË MASAVE PËR ARRITJEN E OBJEKTIVAVE STRATEGJIKE

Mungesa e të dhënave për vitin 2023, ka ndikuar në mos përcaktimin e ndikimit të performances së sektorit të prodhimit, qoftë në rritjen e kapaciteteve prodhuese, rritjen e vlerës së shtuar, rritja e cilësisë së produkteve, si dhe në krijimin e një pune të dinjitetshme etj. Me gjithat të dhënat e fundit janë kryesisht për vitin 2022, nga të cilat mundë të vërehet ndryshim i trendit para aprovimit të strategjisë.

Në vazhdim paraqiten disa nga treguesit kryesorë nga vlera bazë gjatë hartimit të strategjisë dhe të dhënave të fundit kryesisht për vitin 2022.

Objektivi strategjik 1: Zgjerimi i prodhimit industrial

Prodhimi industrial në Kosovë është ende shumë i kufizuar. Pjesa e VShP-së në BPV, nga të dhënat e vitit 2020 të analizës së strategjisë ishte (13.6%), ndërsa nga të dhënat e fundit të vitit 2022, vërehet se ka rënie në pjesëmarrjen e VShP në BPV për 0.42%. Ndërsa VShP në prodhim për kokë banori në vitin 2021, krahasuar me vitin 2020 ka rritje për 36.8 Euro.

Tabela. 2. Objektivi strategjik 1: Zgjerimi i prodhimit industrial dhe treguesit e veprimit

1 Nr.	Objektivat strategjike dhe specifike, treguesit dhe veprimet	Vlera bazë	Vlera e fundit (aktuale)	Synimi i përkohshëm [2026]	Synimi i vitit të fundit [2030]
1	Objektivi strategjik: Zgjerimi i prodhimit industrial				
1	Vlera e shtuar në prodhim (VShP) për kokë banori (EUR)	541.5 (2020)	578.3 (2021)	702.1	809.2
2	Pjesëmarrja e VShP në BPV	13.6% (2020)	13.18 (2022)	15.30%	16.50%
1.1	Objektivi specifik: Lehtësimi i qasjes në financa për prodhuesit vendor				
1	Kreditë e brendshme për sektorin privat nga bankat (% e BPV-së)	47.8% (2020)	53.09% (2022)	52%	60%
2	Pjesëmarrja e kredive prodhuese në totalin e kredive komerciale	17.3% (2021)	19.27 (2023)	23.40%	28.20%
1.2	Objektivi specifik: Rritja e investimeve në prodhim				
1	Pjesëmarrja e IHD-ve të prodhimit në totalin e IHD-ve (%)	-0.1% (2021)	1.83% (2022)	10.20%	18.40%
2	Pjesëmarrja e mallrave kapitale të importuara në VShP	41.7% (2020)	53.8% (2021)	48.30%	52.70%
1.3	Objektivi specifik: Përsheptimi i digjitalizimit në prodhim				
1	Përdorimi i mjeteve të digjitalizimit në proceset e përgjithshme të	19.3% (2019)	Vlera e fundit viti 2019	35%	45%

	prodhimit/punës në industri (%)				
1.4	Objektivi specifik: Rritja e cilësisë dhe certifikimit të produkteve të njohura ndërkombëtarisht				
1	Numri i produkteve industriale të eksportuara në BE (të paktën 10,000 EUR në vit)	298 (2021)	Vlera e fundit viti 2019	630	895

Objektivi strategjik 2: Reduktimi i deficitit tregtar industrial

Bilanci i përgjithshëm tregtar industrial i Kosovës është dukshëm negativ dhe në rritje, me importet industriale. Edhe pse të dhënat janë para aprovimit të strategjisë, nga vlera bazë (viti 2020) marrë gjatë hartimit të strategjisë, deri në të dhënat e fundit (viti 2022), kemi thellim të deficitit tregtar dhe jemi larg synimit të parashikuar të uljes së deficitit tregtar.

Tabela. 3. Objektivi strategjik 2: Reduktimi i deficitit tregtar dhe treguesit e veprimit

2 Nr.	Objektivat strategjike dhe specifike, treguesit dhe veprimet	Vlera bazë	Vlera e fundit (aktuale)	Synimi i përkohshëm [2026]	Synimi i vitit të fundit [2030]
2	Objektivi strategjik: Reduktimi i deficitit tregtar industrial				
1	Deficiti tregtar në industrinë prodhuese (Mil. EUR)	- 2,327.6 (2020)	-4.718.9 (2022)	-2,037.60	-1,744.40
2.1	Objektivi specifik: Mbështetja e ndërmarrjeve për të shfrytëzuar potencialin e tyre të eksportit				
1	Numri i ndërmarrjeve prodhuese që eksportojnë rregullisht (të paktën 10,000 euro në vit)	733 (2021)	n/a	1,239	2,478
2.2	Objektivi specifik: Diversifikimi i tregjeve të eksportit				
1	Diversiteti gjeografik i eksporteve (numri i vendeve partnere që përbëjnë 80% të eksporteve të prodhimit)	10 (2021)	11 (2022)	14	18
2.3	Objektivi specifik: Zëvendësimi i importit të produkteve të ndërmjetme dhe përfundimtare me prodhime vendor dhe promovimin e produkteve vendore				
1	Pjesëmarrja e importeve të mallrave të ndërmjetme të zëvendësueshme (sipas klasifikimit BEC) në totalin e importeve	31.6% (2020)	52% (2022)	27%	22%
2	Pjesëmarrja e importeve të mallrave të konsumit të zëvendësueshme (sipas klasifikimit BEC) në totalin e importeve	23.2% (2020)	30% (2022)	20%	16%

3	Pjesëmarrja e mallrave vendore në tregun prodhues	32.8% (2020)	28.8 % (2022)	40%	50%
---	---	--------------	---------------	-----	-----

Objektivi strategjik 3: Gjenerimi i punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës

Nga analiza me të dhënat e disponueshme (viti 2020), gjatë hartimit të strategjisë dhe të dhënave të fundit (viti 2022), vërehet se punësimi në prodhim për kokë banori ka rritje të lehtë, jo në trend për të arritur synimin në vitin 2026.

Tabela. 4. Objektivi strategjik 3: Gjenerimi i punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës dhe treguesit e veprimit

3 Nr.	Objektivat strategjike dhe specifike, treguesit dhe veprimet	Vlera bazë	Vlera e fundit (aktuale)	Synimi i përkohshëm [2026]	Synimi i vitit të fundit [2030]
3	Objektivi strategjik: Gjenerimi i punësimit më të mirë dhe gjithëpërfshirës				
1	Punësimi në prodhim për kokë banori	0.0234 (2020)	0.0236	0.0369	0.0459
2	Totali i pagave të prodhimit në VShP (%)	34.5% (2020)	n/a	51.50%	62.90%
3.1	Objektivi specifik: Kualifikimi dhe certifikimi i fuqisë punëtore teknike dhe menaxherëve të ndërmarrjeve				
1	Numri i institucioneve të akredituara të trajnimit për industri të prodhimit	11 (2021)	17(2022)	20	35
2	Numri i standardeve të profesionit të miratuara në industrinë e prodhimit	24 (2021)	n/a	40	60
3	Përqindja e punëtorëve që marrin trajnim formal në prodhim (%)	26.4% (2019)	n/a	35%	42%
4	Numri i certifikatave ISO të lëshuara në Kosovë	n/a	n/a	Mesatarja e BP	Mesatarja e BP
3.2	Objektivi specifik: Promovimi i krijimit të vendeve të denja të punës në industri				
1	Deklarimi i numrit të punësuarve në prodhim sipas ATK/të dhënat e anketës së punës nga ASK	0.756	86.57%(2022)	80%	87%
2	Varfëria në punë në prodhim	26.6% (2020)	n/a	15%	10%
3	Numri i aksidenteve në punë në prodhim	49 (2021)	60(2022)	0%	0%
3.3	Objektivi specifik: Integrimi i grave dhe të rinjve në tregun e punës dhe biznes				
1	Përqindja e të rinjve të punësuar në prodhim në	10.2% (2021)	10.8% 2022	13.7%	16.5%

	totalin e të rinjve të punësuar (%)				
2	Përqindja e grave në totalin e të punësuarve në prodhim (%)	15.9% (2021)	17.5% (2022)	20.7%	23.9%

Objektivi strategjik 4: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër

Qarkullimi dhe riciklimi në prodhimin e Kosovës është ende shumë i kufizuar, ndërsa mbeturinat industriale dhe ndotja janë të konsiderueshme. Efikasiteti energjetik dhe intensiv i CO₂ i sektorit të prodhimit të Kosovës është përmirësuar, por ende mbetet prapa vendeve krahasuese të BP6, gjë që kjo ndodh për shkak të gjenerimit të ulët të energjisë nga burimet e ripërtëritshme.

Vlera bazë e të dhënave gjatë hartimit të strategjisë ishte viti 2019, ndërsa vlera e fundit e disponueshme është viti 2020, trendi i Emetimet e CO₂ për njësi VShP, është në rënie dhe shpresohet që edhe strategjia e ZHIMB të ndikoj sa do pak në uljen e Emetimit të CO₂ dhe arritjen e synimit të përkohshëm.

Tabela. 5. Objektivi strategjik 4: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër dhe treguesit e veprimit

4 Nr.	Objektivat strategjike dhe specifike, treguesit dhe veprimet	Vlera bazë	Vlera e fundit (aktuale)	Synimi i përkohshëm [2026]	Synimi i vitit të fundit [2030]
4	Objektivi strategjik: Lehtësimi i industrisë qarkore dhe të gjelbër				
1	Emetimet e CO ₂ për njësi VShP (kg për PPP USD 2015)	1.1682 (2019)	1.106 (2020)	0.6	0.3
4.1	Objektivi specifik: Mbështetja për ndërmarrjet për të rritur riciklimin dhe qarkullimin në prodhim				
1	Vlera e shtuar bruto në sektorët që lidhen me ekonominë qarkore (% e BPV-së totale)	0.8% (2020)	n/a	1.0%	1.3%
2	Përdorimi i materialit të ricikluar (%)	n/a	n/a	Mesatarja e PB	Mesatarja e BP
4.2	Objektivi specifik: Mbështetja e prodhimit dhe konsumit të produkteve të gjelbra				
1	Përqindja e tregut nga produktet miqësore me mjedisin	n/a	n/a	Mesatarja e BP	Mesatarja e BP
2	Përqindja e qytetarëve që blejnë shpesh produkte miqësore me mjedisin	n/a	n/a	Mesatarja e BP	Mesatarja e BP
4.3	Objektivi specifik: Mbështetja e përmirësimit teknologjik me fokus në rritjen e efikasitetit të energjisë dhe materialeve				
1	Intensiteti i energjisë në prodhim (Toe/mil. EUR)	339 (mes. 2018-2020)	311 (2021)	250 (2026)	150 (2030)

Objektivi strategjik 5: Maksimizimi i përfitimit të brendshëm

Prodhimi i Kosovës karakterizohet me zinxhirë të vlerës të dobët vendore dhe shfrytëzim joefikas të burimeve ekzistuese natyrore gjë e cila rezulton në humbje të ndryshme të vlerës. Ndër të tjera, kjo është për shkak të prodhimit me teknologji të ulët, përpunimit të kufizuar të burimeve natyrore ekzistuese dhe inputeve të importuara (materiale dhe shërbime) për prodhim në vend që t'i sigurojë ato në vend.

VShP/Outputi i prodhimit, është e dhënë që ka mbete në kompetencë të ASK për tu siguruar, deri në këtë periudhë raportuese nuk ka ndonjë të dhënë që mundë të ju referohemi.

Tabela. 6. Objektivi strategjik 5: Maksimizimi i përfitimit të brendshëm dhe treguesit e veprimt

5 Nr.	Objektivat strategjike dhe specifike, treguesit dhe veprimet	Vlera bazë	Vlera e fundit (aktuale)	Synimi i përkohshëm [2026]	Synimi i vitit të fundit [2030]
5	Objektivi strategjik: Maksimizimi i përfitimit të brendshëm				
1	VShP/Outputi i Prodhimit (Prodh/output)	n/a	n/a	n/a	n/a
5.1	Objektivi specifik: Rritja e pjesëmarrjes së inputeve vendore në prodhim				
1	Vlera e importit të produkteve të ndërmjetme (klasifikimi BEC) si pjesë e VShP	169.1% (2020)	277% 2022	133.1%	109.1%
5.2	Objektivi specifik: Përmirësimi i inovacionit të produktit drejt prodhimit me vlerë më të lartë të shtuar				
1	Përqindja e firmave që prezantuan një produkt/shërbim të ri	26.9% (2019)	n/a	32% (2026)	40% (2023)
5.3	Objektivi specifik: Forcimi i lidhjeve me ofruesit e shërbimeve vendase të lidhura me industrinë				
1	Shërbimet e brendshme të blera nga industritë	n/a	n/a	Mesatarja e BP	Mesatarja e BP

IV. RREZIQET DHE HAPAT PËR ADRESIMIN E TYRE

IV.1 Problemet dhe rreziqet

Gjatë monitorimit të planit të veprimit të dhënat tregojnë se disa nga aktivitetet nuk janë realizuar, ose janë realizuar pjesërisht për arsye se strategjia është aprovuar më 29 qershor të vitit 2023, në këtë rast institucionet përgjegjëse për zbatim të aktiviteteve nuk kanë arritur që ti inkorporojnë aktivitetet në planet e tyre vjetore .

Rrezik i zakonshëm në mos zbatim të aktiviteteve për vitin 2023, bazuar në takimet dhe diskutimet e institucioneve përgjegjëse për zbatim të aktiviteteve, vlerësohet të jetë mungesa e mjeteve financiare dhe plotësim ndryshimi i kornizës ligjore konkretisht të disa aktivitete të MFPT, ku kërkohet plotësim ndryshim i ligjeve.

Mos përfshirja e aktiviteteve të planifikuara në planin e veprimit të strategjisë, në planet e punës nga institucionet përgjegjëse për zbatim të aktiviteteve, është rrezik për mos zbatim të aktivitetit dhe mos zbatim të arritjes së objektivave specifike dhe strategjike.

Ndër pengesat që ndikon në analizën e ndikimit të masave për arritjen e objektivave strategjike është mungesa apo vonesa e publikimi të të dhënave të treguesve, ku zakonisht të dhënat e vitit paraprak nuk publikohen në TM1 të vitit vijues.

IV.2 Hapat e ardhshëm

Çdo objektiv strategjik paraqet sfida unike që kërkojnë vëmendje të përqendruar, kërkohet që vonesat në zbatimin e aktiviteteve apo ndryshimi i aktiviteteve të kenë bazë dhe arsyesh mëri nga institucionet përgjegjëse për zbatim të aktiviteteve.

Anëtarët e organit koordinues ndërministror për monitorimin, vlerësimin e rregullt, kryerjen e rishikimit të përkohshëm dhe vlerësimin përfundimtar të SZHIMB-2030 dhe Planin e Veprimit 2023-2025, të kujdesen që aktivitetet e planifikuara për zbatim nga institucioni të cilin e përfaqësojnë, të hyn në planin e veprimit të punës.

MINT/Departamenti i Industrisë në koordinim me anëtarin e organit ndërministror nga ASK, të shikojnë mundësinë e nxjerrjes së të dhënave për treguesit e objektivave strategjike dhe specifike, në kohë për raportim (të dhënat për vitin 2024 të sigurohen nga ASK, deri në shkurt të vitit 2025).

Ndër hapat e ardhshëm të zbatimit të aktiviteteve kryesore, ku nga anëtarët e institucioneve përgjegjëse kërkohet të shikohen mundësitë e zbatimit të aktiviteteve janë:

Objektivi 1, objektivi specifik 1.2, aktiviteti 1.2.8 “*Ofrimi i lehtësirave në tatim në të ardhurat e korporatave për investime strategjike*”, ky aktivitet nuk është realizuar edhe pse është planifikuar për zbatim në vitin 2023. nga MFPT, si aktivitet është kërkuar të largohet nga plani i veprimit, të konsultohet edhe njëherë MFPT nëse mundë të realizohet në vitet në vijim deri në vitin 2025.

Objektivi specifik 1.3, aktiviteti 1.3.5 ***“Krijimi i modeleve të marrëveshjeve për mbrojtjen e të dhënave bazuar në legjislacionin në fuqi për t’ju shërbyer kompanive prodhuese dhe bizneseve tjera”***, ky aktivitet të kalon në aktivitet të fushatës informative, ***“Informim i bizneseve me Ligjin për mbrojtjen e të dhënave personale dhe Ligjin për mbrojtjen e sekreteve tregtare”***. Ku në kuadër të aktivitetëve “Ditët e Biznesit” që organizohen nga KIESA, në 7 regjionet e Kosovës rreth 500 bizneseve do të informohen për ligjet në fjalë.

Objektivi specifik 1.4, aktiviteti 1.4.3 ***“Hartimi i planit të veprimi që parashtron hapat që do të ndërmerren nga Drejtoria e Akreditimit të Kosovës (DAK) për të përmbushur kërkesat për anëtarësim të plotë në organizatën Evropiane për Akreditim (EA)”***, të punohet në hartimin e planit të veprimit për përmbushjen e kërkesave për anëtarësim në EA.

Objektivi 2, objektivi specifik, 2.3, aktiviteti 2.3.2 ***“Përmirësimi i regjimit tarifor të importit për të ofruar mbrojtje për produkte strategjike”***, ky aktivitet të analizohet dhe të shikohet nëse ka mundësi për përmirësim të regjimit tarifor, duke respektuar MTL dhe marrëveshjet tjera në fuqi dhe duke analizuar praktikën e vendeve tjera.

Objektivi 3, objektivi specifik 3.1, aktiviteti 3.1.4 ***“Krijimi i programit të punësimit në prodhim në kuadrin e Masave Aktive të Tregut të Punës” (masat: praktikë në vend të punës dhe subvencionim i pagës)***, Agjencia e Punës të analizoj aktivitetet e strategjisë dhe të inkorporoj në aktivitetet apo programet e planifikuara.

Objektivi specifik 3.3, aktiviteti 3.3.1 ***“Organizimi i javës së grave në industri”*** KIESA, duhet të zgjeroj aktivitetin tashmë tradicional “Gratë në Biznes”, duke organizuar dhe konferenca, prezantoi storie të suksesit të grave afariste Kosovare etj.

Objektivi 4, objektivi specifik 4.3, aktiviteti 4.3.1 ***“Zhvillimi i programit për investime në teknologji të gjelbër në industrinë prodhuese”***, MINT konkretisht Departamenti i Industrisë të konsultohet me BERZH për mundësinë e zbatimit të aktivitetit.

Objektivi 5, objektivi specifik 5.2, aktiviteti 5.2.2 ***“Reduktimi i tatimit në të ardhurat e korporatave për kompanitë e mëdha prodhuese që investojnë në entitete të përzgjedhura inovative”***, nga MFPT, si aktivitet është kërkuar të largohet nga plani i veprimit, të konsultohet edhe njëherë MFPT nëse mundë të realizohet në vitet në vijim deri në vitin 2025.